

NOTAT

Oppdrag	10256729-01 Nye Naavounon transformatorstasjon	Dokumentkode	10256729-RIM-NOT-002
Emne	Vurdering av virkninger for landbruk	Tilgjengelighet	Åpen
Oppdragsgiver	Statnett SF	Oppdragsleder	Jens Johan Laugen
Kontaktperson	Asgeir Vagnildhaug	Utarbeidet av	Jens Johan Laugen
Kopi		Ansvarlig enhet	10105050 Seksjon Naturmangfold

1 Nye Naavounon transformatorstasjon

1.1 Bakgrunn

Nåværende Kvænangsbotn transformatorstasjon ble bygd i 1965 og må fornyes på grunn av teknisk alder, tilstand og utforming. En oppgradering av dagens anlegg innenfor eksisterende tomt ikke er aktuelt på grunn av dagens tekniske krav til anlegg i transmisjonsnettet og større plassbehov. Statnett har derfor identifisert 3 ulike lokaliseringalternativer for den nye transformatorstasjonen og ønsker å få vurdert konsekvensene av tiltaket for temaene landskap, reindrift, landbruk og naturtyper. Dette notatet omhandler temaet landbruk.

1.2 Metodikk

For vurdering av påvirkning og konsekvens for landbruk er metodikken i Statens vegvesens håndbok om konsekvensanalyser (V712) i vesentlig grad fulgt med verdsetting og vurdering av konsekvens for delområder under hvert alternativ. På grunn av at lokaliseringalternativene med tilhørende adkomstveier mer har preg av punkttiltak og berører uniforme markslagstyper betraktes tomtealternativene som 3 separate enhetlige delområder.

Ifølge den gjeldende utgaven V712 (2021) skal temaet skogbruk behandles som en prissatt konsekvens hvor virkningen av tapt areal og produksjon skal beregnes i sammenheng med grunnerverv. I utgaven fra 2014 var imidlertid skogbruk en del av de ikke-prissatte konsekvensene. For å få fram eventuelle forskjeller i lokaliseringalternativene som er vurdert i dette notatet, er det mer hensiktsmessig å behandle skogbruk som et ikke-prissatt tema. En har derfor lagt til grunn V712 versjonen fra 2014 med verdikriterier for jordbruk og skogbruk som vist i tabell 1.

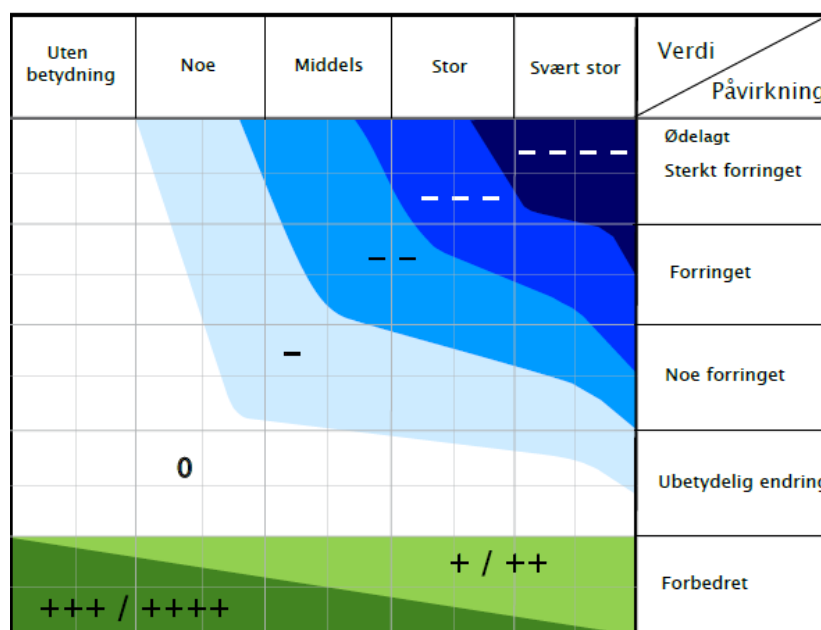
REV.	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KONTROLLERT AV	GODKJENT AV
02	14.10.2024	Vurdering av virkninger for landbruk	Jens Johan Laugen	Åshild Hasvik	
01	08.10.2024	Vurdering av virkninger for landbruk	Jens Johan Laugen	Åshild Hasvik	
00	20.09.2024	Vurdering av virkninger for landbruk	Jens Johan Laugen	Åshild Hasvik	

Vurdering av virkninger for landbruk

	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
Jordbruksområder	Innmarksbeite som ikke er dyrkbar	Overflatedyrket jord som ikke er dyrkbar	Fulldyrket jord, overflatedyrka jord som er dyrkbar, Innmarksbeite som er dyrkbar Andre områder med dyrkbar jord. Se inndeling i Tabell 6 19
Skogbruksområder	Skogarealer med lav bonitet, Skogarealer med middels bonitet og vanskelige driftsforhold	Større skogarealer med middels bonitet og gode driftsforhold. Skogarealer med høy bonitet og vanlige driftsforhold	Større skogarealer med høy bonitet og gode driftsforhold

Tabell 1. Verdikriterier for jordbruk og skogbruk (kilde: V712 – 2014)

Konsekvens for hvert delområde er vurdert etter konsekvensdiagrammet i figur 1.

Figur 2. Konsekvensdiagram for fastsettelse av konsekvens for delområder (kilde: V712-2021).

Fastsetting av samla konsekvens er gjort med støtte i kriteriene vist i tabell .

Skala	Trinn 2: Kriterier for fastsettelse av konsekvens for hvert alternativ
Kritisk negativ konsekvens	Svært stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Stor andel av strekning har særlig høy konfliktgrad. Vanligvis flere delområder med konsekvensgrad 4 minus (- - -). Brukes unntaksvis
Svært stor negativ konsekvens	Stor miljøskade for temaet, gjerne i form av store samlede virkninger. Vanligvis har stor andel av strekningen høy konfliktgrad. Det finnes delområder med konsekvensgrad 4 minus (- - -), og typisk vil det være flere/mange områder med tre minus (- - -).
Stor negativ konsekvens	Flere alvorlige konfliktpunkter for temaet. Typisk vil flere delområder ha konsekvensgrad 3 minus (- - -).
Middels negativ konsekvens	Delområder med konsekvensgrad 2 minus (- -) dominerer. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Noe negativ konsekvens	Liten andel av strekning med konflikter. Delområder har lave konsekvensgrader, typisk vil konsekvensgrad 1 minus (-), dominere. Høyere konsekvensgrader forekommer ikke eller er underordnede.
Ubetydelig konsekvens	Alternativet vil ikke medføre vesentlig endring fra referansesituasjonen (referansealternativet). Det er få konflikter og ingen konflikter med høye konsekvensgrader.
Positiv konsekvens	I sum er alternativet en forbedring for temaet. Delområder med positiv konsekvensgrad finnes. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.
Stor positiv konsekvens	Stor forbedring for temaet. Mange eller særlig store/viktige delområder med positiv konsekvensgrad. Kun ett eller få delområder med lave negative konsekvensgrader, og disse oppveies klart av delområder med positiv konsekvensgrad.

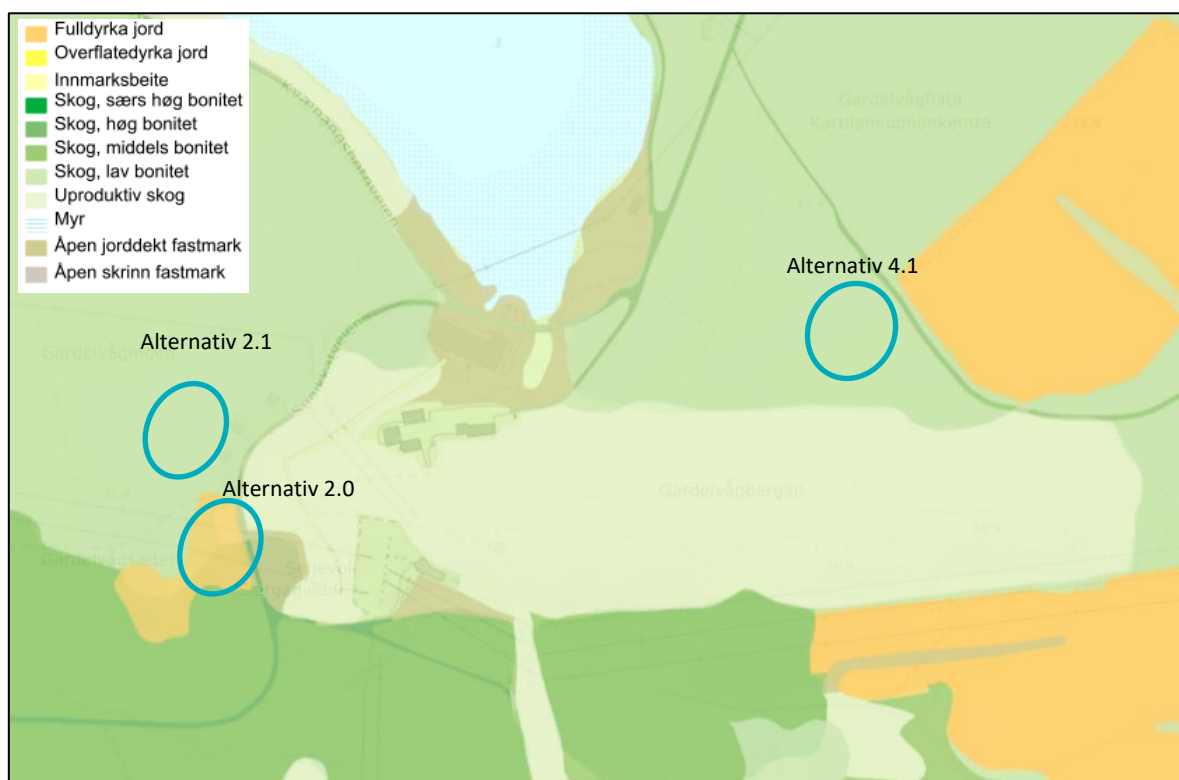
Tabell 2. Diagram for fastsetting av samla konsekvens.

1.3 Alternativer

1.3.1 Områdebeskrivelse og verdivurdering

Jordbruksareal i drift i Kvæningen var ifølge SSBs statistikk på 2246 dekar i 2022. Av dette var 1934 dekar fulldyrka mark (86%). Klimaet begrenser jordbruksproduksjonen i kommunen til husdyrhold basert på for- og grasproduksjon og i alt var 1905 dekar av den fulldyrka marka eng i 2022 (98%). Kommunen har relativt få aktive gårdsbruk med bare 10 registrerte jordbruksbedrifter i 2022. Av disse driver fire med sau, to med melke-produksjon og ett bruk holder ammekyr.

Nye Naavuonon transformatorstasjon vil be plassert i et område med skogsmark og spredte og arealer med fulldyrket mark. Innerst i Gardelvågen er det også et grunnlendt område med uproduktiv skogsmark. Furuskog er den dominerende vegetasjonen på skogsmarka mens de fulldyrkede arealene blir brukt til gras- og fordyrking.

Figur 2. Markslag og bonitet i området hvor nye Naavuonon prosjektområdet vil bli lokalisert (kilde: NIBIO arealressurskart)

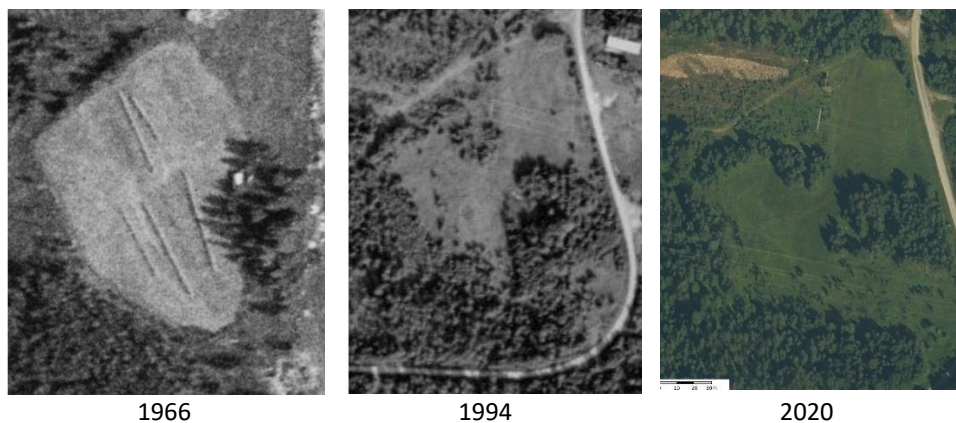
1.3.2 Alternativ 2.0

Den nordlige delen av tomtealternativ 2.0 ligger delvis under de to eksisterende 132 kV ledningene fra Nordreisa og Skillemoen mens 420 kV ledningen fra Balsfjord til Skaidi/Hammerfest passerer på sørsiden, like forbi den fulldyrka marka (se figur 3). Størrelsen på tomte innenfor stasjonsgjerdet er estimert til omkring 12 dekar på grunnlag av foreliggende kart. Tomteområdet ligger på elve- og breelvavsetninger og består av fulldyrket mark samt litt skogsmark i det nordøstre hjørnet av tomte. I kommuneplanen er det berørte området klassifisert som LNFR-område.

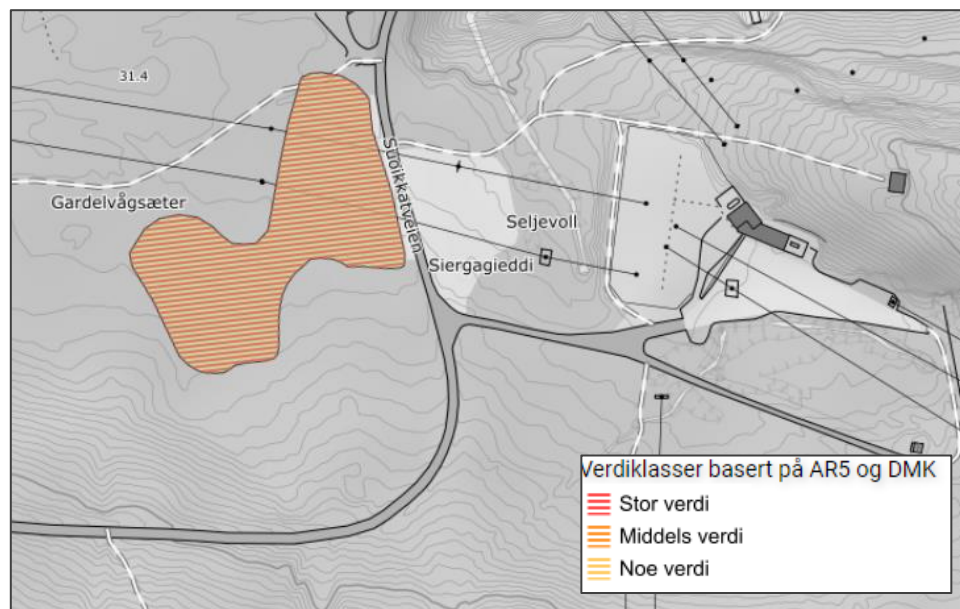
At jordsmonnet består av elveavsetninger med et høyt sandinnhold tyder på at den fulldyrka jorda kan være noe tørkesvak, men på NIBIOs arealinformasjonskart er verdien klassifisert som stor (se

Vurdering av virkninger for landbruk

figur 4). Fra eldre flybilder tilgjengelig på kilden.no ser man at det har vært dyrket gras på arealet fram til i dag (figur 3).

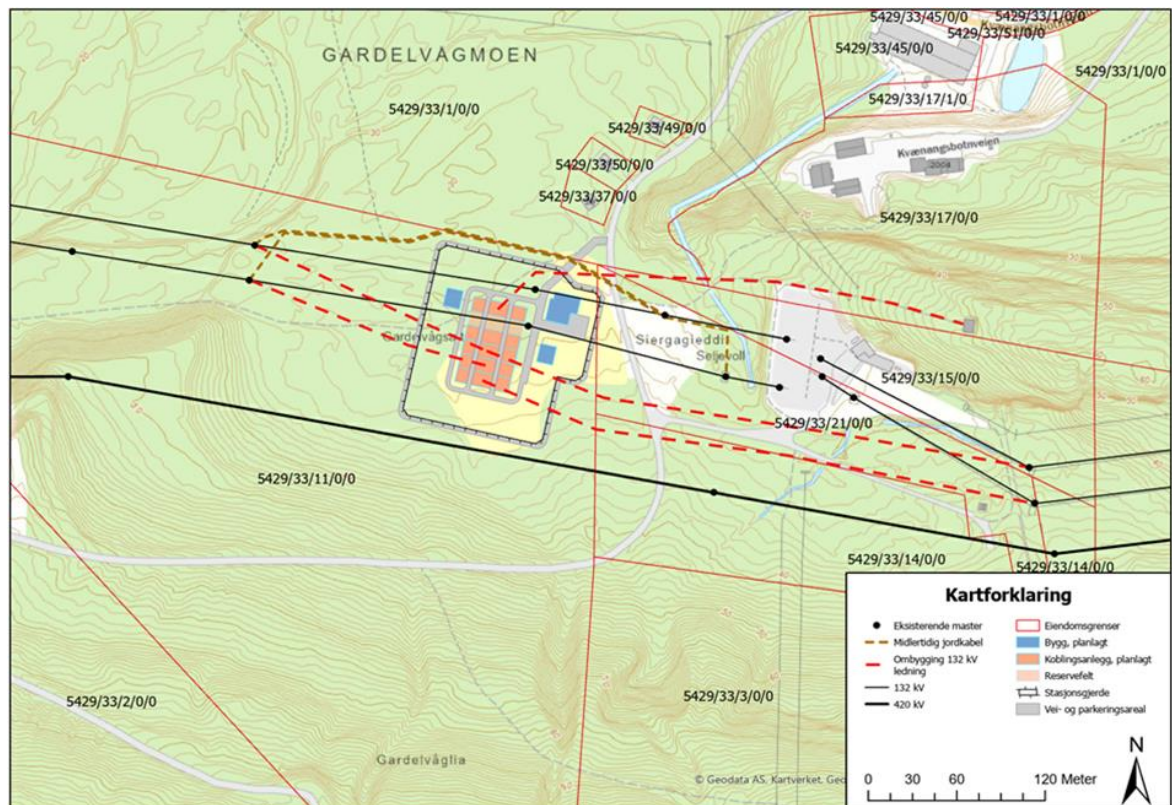

Figur 3. Flybilder som viser bruk og utvikling av dyrkamarka som blir berørt av tiltaket.

Figur4. Verdiklasse for den berørte dyrkamarka (kilde: NIBIO arealressurskart).

Etter verdikriteriene i tabell 1 samt NIBIOs verdiklassekart vurderes delområde/alternativ 2.0 å ha stor verdi.

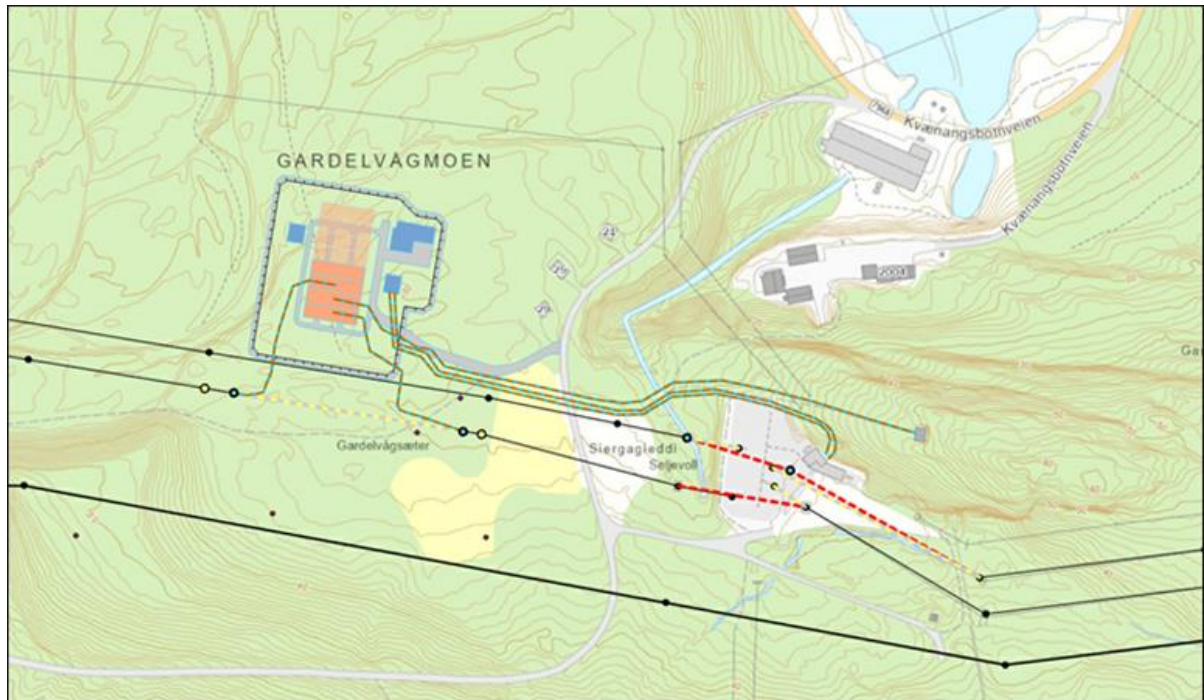
Figur 5. Lokalisering av tomtealternativ 2.0

1.3.3 Alternativ 2.1

I forhold til alternativ 2.0 er alternativ 2.1 trukket nordover slik at transformatorstasjonen ikke lenger blir liggende under dagens 132 kV ledninger fra Nordreisa og Skillemoen. Ifølge NUGs løsmassekart ligger dette tomtealternativet på elve- og bekkeavsetninger. Området består i dag av skogsmark med lav bonitet (figur og barskogsvegetasjon). Ifølge NIBIO's skogsportalkart er bestandsvolument rundt 116 kubikkmeter per hektar.

Størrelsen på tomta innenfor stasjonsgjerdet er det samme for alternativ 2.0 (12 dekar). Adkomstveien, som vil passere like nord for den fulldyrka marka vest for Suoikkatveien, vil også etter all sannsynlighet kun medføre beslag av skogsmark. I kommuneplanen er det berørte området klassifisert som LNFR-område.

Med lav bonitet på skogsmarka tilsier verdikriteriene i tabell 1 at delområde/alternativ 2.1 gis *liten/noe verdi*.

Figur 6. Lokalisering av tomtealternativ 2.1

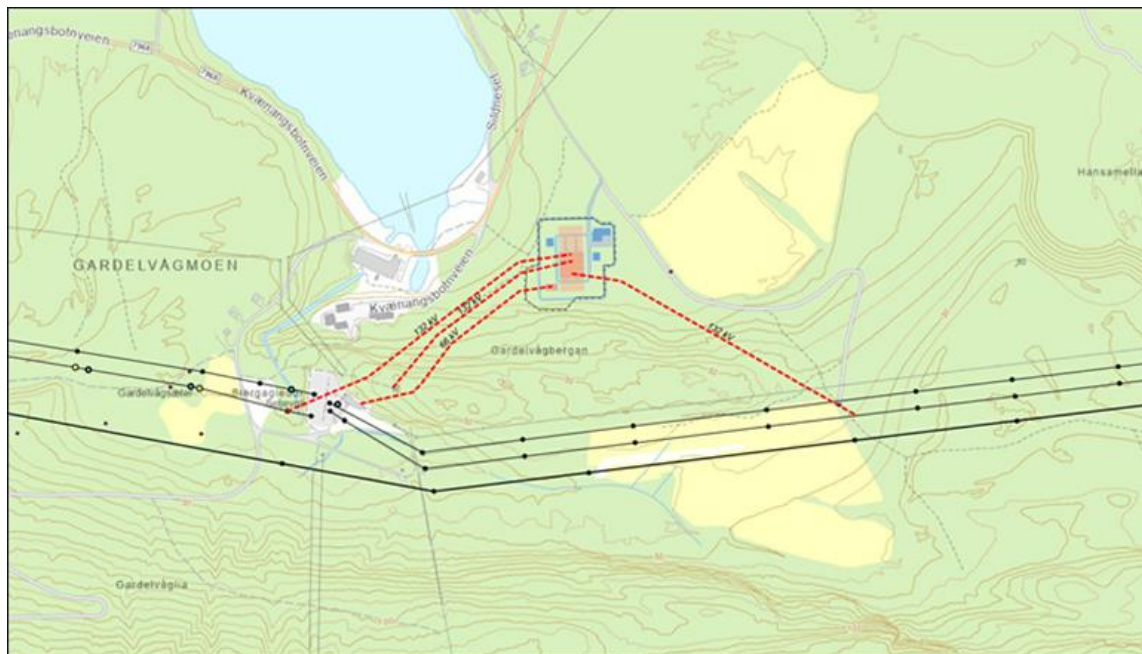

Figur 7. Omtrentlig lokalisering av tomtealternativ 2.0 (rød ring) og 2.1 (blå ring) på vestsiden Gardelvågen.

1.3.4 Alternativ 4.1

Området som blir berørt av alternativ 4.1 ligger også på elve- og bekkeavsetninger og er lokalisert øst for Kvænangsbotnveien innerst i Gardelvågen. Området er bevokst med furuskog og skogsmarka her har lav bonitet. Bestandsvolumet er ifølge NIBIO's skogsportalkart på rundt 96 kubikkmeter per hektar.

Den lave boniteten på skogsmarka tilsier *liten/noe verdi* for delområde/alternativ 4.1.

Figur 8. Lokalisering av tomtealternativ 4.1

Figur 9. Tomtealternativ 4 på østsiden av Gardelvågen markert omtrentlig med blå ring.

1.4 Vurdering av tiltakets påvirkning og konsekvens

1.4.1 Alternativ 2.0

Bygging av den nye transformatorstasjonen vil beslaglegge størstedelen av den fulldyrka marka med bare små restarealer på øst- og sørsiden av stasjonsgjerdet. Restarealene vil ikke være maskinelt drivverdige så i praksis vil hele arealet på 8,2 dekar omdisponeres og gå ut av drift.

Ser en beslaget av fulldyrka mark i et ressursperspektiv representerer det mindre enn en halv prosent av det totale arealet av fulldyrka mark i kommunen. Dette kan fremstå som en liten endring eller påvirkning, men representerer likevel et tap av en ressurs som det er knapphet på i kommunen. For den driftsenheten som i dag bruker jorda vil påvirkningen i form av redusert fordyringsareal være betydelig. Ifølge NIBIOs gårdskart vil det disponible arealet for den berørte driftsenheten bli redusert med omkring 13%. Det er imidlertid den samfunnsmessige og ressursmessige virkningen som det mest skal legges vekt på i en konsekvensvurdering.

Vurdering av virkninger for landbruk

Sett i forhold til jordressursene i det omkringliggende geografiske området vurderes påvirkningen som tiltaket representerer som *forninget*.

Med utgangspunkt i stor *verdi* for det berørte delområdet, kombinert med *forninget* i påvirkning, vurderes konsekvensgraden for delområde/alternativ 2.0 å være *minus 2 til 3* (- -/- - -). Etter tabell 2 for fastsettelse av konsekvens for tiltaket tilsier dette **middels til stor negativ konsekvens**.

1.4.2 Alternativ 2.1

Ser en arealbeslaget på 12 dekar pluss noe for adkomstveien kan tapet av skogressurser karakteriseres som forholdsvis begrenset sett i forhold til de totale skogressursene i det omkringliggende området. Påvirkningen for delområde/alternativ 2.1 vurderes som *noe forninget*.

Med *liten/noe verdi* og *noe påvirkning* blir konsekvensgraden *minus 1* (-) for delområde/alternativ 2.1. Dette tilsvarer **noe negativ konsekvens** for tiltaket.

1.4.3 Alternativ 4.1

Alternativ 4.1 er likt alternativ 2.1 med hensyn til omfang av arealbeslag og tap av skogsmark. Sett i forhold til de vide og store omkringliggende skogsområdene vurderes påvirkningen som *noe forninget*.

Liten/noe verdi sammen med *noe forninget* i påvirkning gir en konsekvensgrad på *minus 1* (-) for delområde/alternativ 4.1. For tiltaket tilsvarer dette **noe negativ konsekvens**.

1.5 Oppsummering og rangering

Vurdering av konsekvens for temaet landbruk av de 3 ulike plasseringsalternativene er oppsummert i tabell 3.

Alternativ	Verdi	Påvirkning	Konsekvens	Rangering
2.0	Stor	Forninget	Middels til stor negativ	3
2.1	Noe	Noe forninget	Noe negativ	2
4.1	Noe	Noe forninget	Noe negativ	1

Tabell 3. Konsekvens og rangering av plasseringsalternativene for transformatorstasjonen.

Alternativ 2.0 vurderes som det dårligste alternativet med hensyn til landbruk ettersom det beslaglegger fulldyrka mark og gir en middels til stor negativ konsekvens. Alternativ 2.1 og 4.1 er like med hensyn til vurdert konsekvens. Alternativ 4.1 er imidlertid rangert som det beste ettersom det berørte området har et litt mindre bestandsvolum enn alternativ 2.1. Forskjellen er imidlertid ubetydelig.

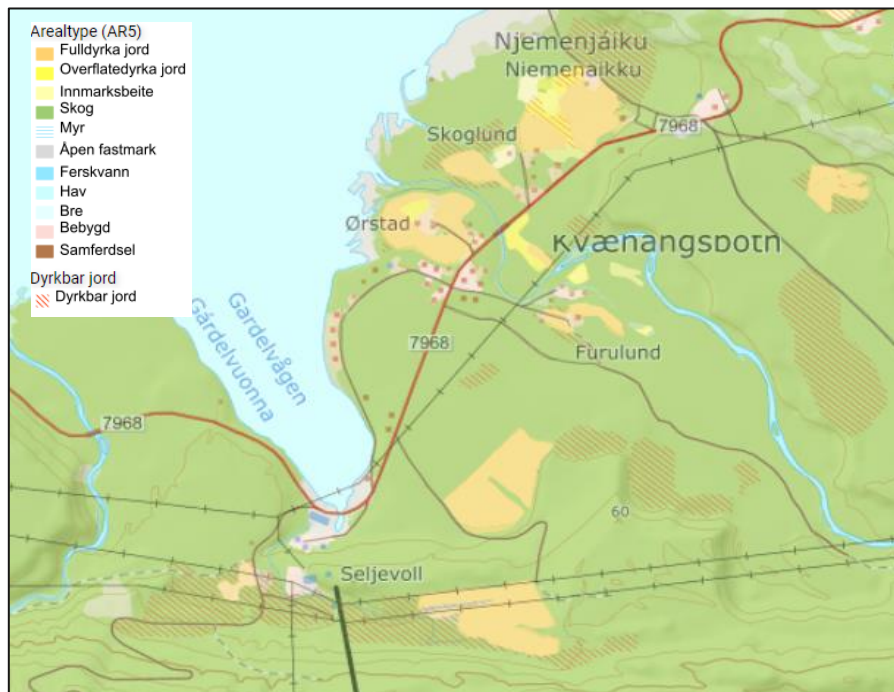
1.6 Avbøtende tiltak

For alternativ 2.1 og 4.1 som berører skogsmark med stående bestander vil et viktig avbøtende tiltak være å sørge for uttak av tømmer og virke skjer på en profesjonell og skånsom måte. Anleggsgrensene bør også fastsettes på en måte som gir nok rom for anleggsarbeidet, men samtidig ikke er unødvendig vide.

Med hensyn til alternativ 2.0, som berører fulldyrka mark, vil det mest effektive avbøtende tiltaket vil være å finne et areal i nærheten som kan dyrkes opp, og som over tid kan gi den samme gras- og forproduksjonen som det arealet som blir bygget ned. Dette er en mulighet som utbygger har sett på. Ifølge NIBIOs arealinformasjonskart er det en del dyrkbar mark i området rundt den nye

Vurdering av virkninger for landbruk

transformatorstasjonen. Den oppdyrkbare jorda består for det meste av elve- og bekkeavsetninger. Hvis dette tiltaket gjennomføres for et areal som kan gi minst like store grasavlinger som på det arealet som går tapt vil konsekvensen av tiltaket bli ubetydelig.

Figur 10. Områder klassifiser som dyrkbar mark i nærheten av tiltaksområdet vest for Seljevoll.

2 Referanser

Kvæningen kommune. <https://www.kvanangen.kommune.no/landbruk.145784.no.html>

NGU løsmassekart. https://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/

NIBIO arealinformasjonskart/skogportalen. <https://kilden.nibio.no/>

SSB 2022. Kommunefakta. <https://www.ssb.no/kommunefakta>.

SSB Statistikkbanken. <https://www.ssb.no/statbank/>

Statens vegvesen. «Konsekvensanalyser, håndbok V712,» Statens vegvesen, Oslo, 2014 og 2021.